

ณฤมล ธาราผล 2552: การวิเคราะห์เศรษฐกิจการผลิตและการบริโภคสินค้ากล้วยหอมทอง ภายใต้ระบบการผลิตแบบจีเอพี ปรินญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทิพรณ์ พงศ์ธนาพานิช, Ph.D. 125 หน้า

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กระบวนการผลิต ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตกล้วยหอมทองภายใต้ระบบจีเอพีเปรียบเทียบกับระบบทั่วไป และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจบริโภคกล้วยหอมทองจีเอพี โดยสัมภาษณ์เกษตรกร 10 รายเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทองรังสิตในระบบจีเอพี และ 10 รายเป็นเกษตรกรที่ปลูกในระบบทั่วไป ในทุ่งรังสิตครอบคลุมพื้นที่จังหวัดปทุมธานี สระบุรี และนครนายก ช่วงปีเพาะปลูก 2550/2551 ส่วนที่สองใช้แบบสอบถามผู้บริโภคที่ซื้อและ/หรือเคยซื้อสินค้ากล้วยหอมทองจำนวน 250 ราย ที่วางจำหน่ายในร้านค้าปลีกตลาดร้านพันธุ์ไม้มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตในระบบจีเอพีเปรียบเทียบกับระบบทั่วไปพบว่า มีต้นทุนเฉลี่ยเท่ากับ 10,750.05 และ 12,501.60 บาทต่อไร่ต่อปี ตามลำดับ โดยที่ปัจจัยหลักที่ทำให้ต้นทุนมีความแตกต่างกันคือ ต้นทุนทางด้านแรงงาน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 42.20 และ 46.71 ตามลำดับ ส่วนทางด้านผลตอบแทนพบว่า มีผลตอบแทนเฉลี่ยเท่ากับ 20,966.67 และ 22,083.33 บาทต่อไร่ต่อปี ตามลำดับ อย่างไรก็ตามเมื่อนำผลตอบแทนหักกับต้นทุนทั้งหมดแล้วเกษตรกรจะมีกำไรสุทธิเท่ากับ 10,216.62 และ 9,581.73 บาทต่อไร่ต่อปี ตามลำดับ สำหรับการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจบริโภคกล้วยหอมทองจีเอพีพบว่า ปัจจัยที่มีระดับความสำคัญมาก ได้แก่ การมีตรารับรองความปลอดภัย (เครื่องหมาย Q) ประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อม (ลดการใช้สารเคมี) ความสด น่ารับประทาน คำนแนะนำจากผู้ขาย ความมั่นใจในแหล่งผลิต ขนาดของผลเหมาะสมกับความต้องการซื้อ จำนวนผลเหมาะสมกับความต้องการซื้อ ความสะดวกในการซื้อ ราคาที่เหมาะสม และสถานที่จำหน่ายน่าเชื่อถือ ตามลำดับ ขณะที่ปัจจัยเรื่องรอยดำหนิที่ปรากฏบนผิว และการโฆษณาทางสื่อต่างๆ ไม่ใช่ปัจจัยหลัก

จากการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ผลผลิตกล้วยหอมทองที่มีการระบุถึงความปลอดภัยนั้นทำให้เกิดความแตกต่างในการตัดสินใจของผู้บริโภค การส่งเสริมการผลิตระบบจีเอพีจะเพิ่มปริมาณผลผลิตที่ได้คุณภาพไปสู่กลุ่มผู้บริโภคได้กว้างขวางยิ่งขึ้น แรงผลักดันจากผู้บริโภคกลุ่มดังกล่าวอาจส่งผลให้เกิดการรวมตัวของกลุ่มเกษตรกรที่เข้มแข็งขึ้น การรวมกลุ่มยังนำมาซึ่งการลดต้นทุนการผลิตเนื่องด้วยการแลกเปลี่ยนแรงงานภายในกลุ่ม และทำให้ระบบการผลิตนี้มีความเป็นไปได้ทางเศรษฐกิจ

Naruemol Tharadol 2009: An Economic Analysis of Production and Consumption of Hom Thong Banana under a Good Agricultural Practice (GAP) Scheme.

Master of Science (Agricultural Economics), Major Field: Agricultural Economics,
Department of Agricultural and Resource Economics.

Thesis Advisor: Assistant Professor Tipparat Pongthanapanich, Ph.D. 125 pages.

This study analyzed the cost and return of Hom Thong banana production compared between GAP and non-GAP schemes. Factors affecting the consumers' decision on purchasing the product (Hom Thong banana under GAP schemes) were also explored. Data of 2007/2008 crop year were collected by interviewing 10 GAP members of "Group of Rangsit Hom Thong Banana Farmer" and 10 non-GAP individual farmers in Rangsit. For the consumption survey, 250 customers who bought the products at a retail shop (a fruit stand inside Kasetsart University) were requested to fill in the structured questionnaires.

The results showed that the average production costs of GAP and non-GAP products were 10,750.05 and 12,501.60 baht/rai/year, respectively. The main item was the labor cost, which comprised 42.20 and 46.71 percent for GAP and non-GAP. The sale revenues were 20,966.67 and 22,083.33 baht/rai/year. Thus the net profits of the two groups were 10,216.62 and 9,581.73 baht/rai/year respectively. Based on the consumers survey, it was found that the consumers were concerned about the following factors: food safety label (Q mark), environmental friendly practice (reduced chemical use), product freshness, guidance from vendors, confident on production source, suitable size of a fruit, suitable number of fruits per package, buying convenience, reasonable price and trustful market place. Meanwhile, the factors on peel defect and advertising on the product were not the major concern.

The study revealed that the Hom Thong banana product with safety label can make a difference on the consumers' decision. Promoting the GAP scheme would increase the production of quality product to serve a wider group of consumers. The increasing demand for the product would encourage the group of farmers to adopt the practice, and thus help the farmers reduce the production cost by exchanging of labors within the group. Applying the scheme would then lead to economic viability.